

Hadobás Pál (1953-2019)

2019. augusztus 13-án, nem egészen egy hónappal 66. születésnapja előtt, türelemmel viselt hosszú betegség következtében elhunyt *Hadobás Pál*, az edelényi *Városi Művelődési Ház, Könyvtár és Múzeum* igazgatója, *Edelény Város Díszpolgára*, a *Magyar Arany Érdemkereszt* polgári tagozat kitüntettje. Fő hivatása mellett sokirányú kulturális tevékenységet folytatott: elismerést vívott ki, mint honismereti kutató, szakíró, könyv- és folyóirat-kiadó, szerkesztő, különböző szervezetek aktív tagja. Halálával pótolhatatlan veszteség érte *Edelény* és a *Sajó-Bódva* vidékének művelődési életét. Az edelényi *Városi Temetőben* rokonainak, barátainak, munkatársainak, ismerőseinek, tisztelőinek sokasága kísérette utolsó útjára 2019. szeptember 23-án.

1953. szeptember 9-én született *Ormosbányán*. (Ezt a szénbánya-telepet néhány nappal korábban, szeptember 1-én nevezték át *Ormospusztáról Ormosbányára*. Ő volt az első, akit már az új név alatt anyakönyveztek az ekkor egyébként még *Izsfalvához*, a korábbi *Disznóshorváthoz* tartozó településrészen.) Édesapja a helyi szénbányában dolgozott géplakatosként, az édesanyja gyermekgondozó volt az óvodában. Testvére, *Sándor* 1951-ben született.

Általános iskolai tanulmányait szülőhelyén végezte, ahol kitűnő oktatásban részesült. Kedvenc tantárgyai közé tartozott a történelem, amelyet saját bevallása szerint tanára szerettetett meg vele. Jó tanuló volt, ezért az iskola képviselőjében többször indult tanulmányi versenyeken, amelyeken kiváló eredményeket ért el. Ünnepeken, rendezvényeken szavalt, és részt vett az iskolai színjátszókör munkájában. Sportolni is ezidőtájt kezdett: előbb az atlétika, majd később a kézilabda-szakosztály tagja volt az akkor virágkorát élő *Ormosbányai Bányász Sportkörben*.

Már gyermekként is érdeklődött *Ormosbánya* és a környező települések, valamint a bányászat múltja iránt. Gyűjteni kezdte a helytörténeti adatokat, melyek folyamatosan gyarapodva értékes adatbázissá nőttek. A könyvek szeretete is gyermekkorából ered: sok időt töltött a könyvtárban, szorgalmasan olvasott, megalapozva rendkívül széles körű tájékozottságát.

A miskolci *Zalka Máté Gépipari Technikumban* érettségizett 1972-ben, majd katonai szolgálatot teljesített *Százhalombattán*, egy építő-alakulatnál. A leszerelés után az *Ormosi Bányaiüzemnél* vállalt munkát, mint gépésztechnikus, de hamarosan a helyi *Bányász Művelődési Házba* került, ahol művelődésszervezőként dolgozott. A munka mellett felsőfokú tanulmányokat folytatott, és népművelés-pedagógia szakon szerzett diplomát *Budapesten*.

1981-ben *Bertalan Józsefnek*, az edelényi *Járasi-Nagyközségi Művelődési Központ és Ifjúsági Ház* akkori vezetőjének hívására a *Bódvaparti* településre távozott *Ormosbányáról*. Az intézmény munkatársaként az egykori edelényi járás 65 községének, valamint a helyi bányaiüzem dolgozóinak szervezett programokat. Feladatai közé tartozott a kulturális hálózat összefogása és a szaktanácsadás is. 1982-ben igazgató-helyettesé, 1986-ban igazgatóvá nevezték ki.

Edelényben alapított családot. Felesége, *Éva* pedagógus, fia, *Bence* (született 1991-ben) édesapja nyomdokait követve művelődés-szervezői végzettséget szerzett, jelenleg a *Nemzeti Művelődési Intézet* munkatársa.

Amikor 1994-ben összevonták az edelényi művelődési intézményeket, a *Városi Könyvtárba* helyezték múzeumi népművelőnek (az egyesített intézmények egyik tagja ugyanis a *Borsodi Tájház* lett). Végül 1999-ben a hét egységből álló, sokrétű feladatokat ellátó *Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum* igazgatójává választották, és ezt a tisztséget több ciklusban, egészen haláláig betöltötte. 2019-ben vonult volna nyugdíjba.

Vezetése alatt az intézmény folyamatosan fejlődött: bővült a Tájház, gyarapodtak a gyűjteményei, egyes részei pedig felújításra kerültek; megtörtént a könyvtár épületének bővítése, korszerűsítése is. Rendezvények, események sorát szervezte, pezsgő és tartalmas kulturális életet teremtett a városban. Megújult a helyi könyv- és folyóiratkiadási tevékenység, amit a korábbi könyvtárvezetők, *Slezsák Imre* és *Laki-Lukács László* kezdtek meg, és még tovább lehetne sorolni az eredményeket.

Hadobás Pál akkor kezdett újra intenzívebben foglalkozni a helytörténettel, amikor 1994-ben a könyvtárba került. Rendelkezésre álltak a korábbi ormosbányai anyagai, illetve az időközben kialakított bányászati, honismereti, numizmatikai és egyéb gyűjteményei, amelyek jó kiindulási alapot nyújtottak a kutatómunkához, később pedig a publikáláshoz és a szerkesztéshez.

Az első, általa szerkesztett könyv 1995-ben jelent meg, ezt követően pedig szinte minden évben gazdagította egy vagy több kötettel az *Edelényi Füzetek* című, változatos tematikájú könyvsorozatot. Összegyűjtötte és közreadta az 1848-49-es emlékeket, az első és második világháborús visszaemlékezéseket, a régi és a modern irodalmi hagyományokat. Bibliográfiákat, szemelvénygyűjteményeket, *Edelény* nevezetességeit bemutató kiadványokat, honismereti olvasókönyvet állított össze. Szeretett szülőhelyéről, *Ormosbányáról* is írt egy kis könyvet. Sokat tett a *Bódva-völgy* költője, *Kalász László* munkásságának népszerűsítéséért, emlékének őrzéséért. Számba vette a térség településein található szobrokat, em-

léktáblákat és emlékhelyeket. Ez volt a legutolsó és a legnagyobb munkája, amelynek összeállítását már súlyos betegsége tudatában kezdte meg. Dacolva a nehézségekkel, felkereste a településeket, és lefényképezte az egyes objektumokat, majd alapos ismertetést írt róluk. Megható pillanat volt, amikor a terjedelmes, közel 500 oldalas kötetet 2019 júliusában, a kórházi ágyon kézbe vette.

Nagy odaadással szerkesztette a *Borsodi Tájház Közleményei* című periodikát, amelynek füzeteiből *Edelény* és a *Bódva-völgy* múltjának legfontosabb eseményeit és személyiségeit ismerhették meg az érdeklődők.

Szakíróként a numizmatikában (éremtanban) és a falerisztikában (a kitüntetésekkel foglalkozó tudományágban) szerzett elismerést magának. Ilyen tárgyú közleményei az *Éremtani Lapokban* és más szakkiadványokban láttak napvilágot, összegyűjtve pedig a válogatott írásait tartalmazó kötetben olvashatók.

Az általa szerkesztett vagy írt kiadványok bárki számára hozzáférhetők, ugyanis megtalálhatók az interneten, az *Országos Széchényi Könyvtár* által működtetett *Magyar Elektronikus Könyvtárban* és az *Elektronikus Periodika Archivumban*.

Hadobás Pál a *Bányászattörténeti Közleményeknek* is szerzője volt, emellett minden tőle telhető módon segítette a folyóirat szerkesztésének és kiadásának a munkálatait.

A könyvtár és a tájház adattárában – folytatva elődei ilyen irányú tevékenységét – hatalmas anyagot gyűjtött össze *Edelényről* és térségéről, különösen pedig a szénbányászatról. Ebben fotók, könyvek, újságok, kisnyomtatványok, kéziratok, műalkotások stb. találhatóak, amelyek részben már publikálásra kerültek, de sok minden vár még feldolgozásra és közkinccsá tételre.

Hadobás Pál honismereti munkásságának elismerését jelezte, hogy több éven át a *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Szövetség* elnöki tisztségét is betöltötte. Személyét nem csak *Edelényben*, hanem meggyeszerzte általános megbecsülés övezte. Méltán tisztelték meg 2016-ban a magas állami kitüntetéssel és más elismerésekkel, 2017-ben pedig a díszpolgári címmel is.

Edelény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 101/2019. (IX.19.) számú határozatával úgy döntött, hogy 2020. január 1-i

hatállyal *Hadobás Pálról* nevezik el az általa 20 évig vezetett intézményt.

Mély megrendüléssel búcsúzunk Tőle, és mondunk utolsó

Jó szerencsét!

Hadobás Pál nyomtatásban megjelent munkái

1. Könyvek

- Emlékképek. Edelényiek a második világháborúról.* Edelény, 1995. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 119 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította, szerkesztette.)
- Fejezetek az edelényi iskolák történetéből. 1000 éves a magyar iskola.* Edelény, 1996. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 119 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította, szerkesztette.)
- Csenkeszfai Poóts András élete és költészete.* Edelény, 1997. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 135 old. (Edelényi Füzetek.) – (Szerkesztette.)
- Gazdaságfejlesztési kezdeményezés Edelény Város térségében.* Edelény, 1998. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 142 old. (Társszerző: Budai Sándor.)
- Edelény és a Bódva völgye. Segédkönyv a helytörténet és a természetrajz tanításához általános és középiskolák részére.* Edelény, 1999. Városi Rendezvények Háza és Könyvtár, 189 old. (Összeállította és szerkesztette.)
- Ormosbánya. Epizódok egy bányatelep múltjából.* Edelény, 2000. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 79 old. (Edelényi Füzetek.)
- Edelény Városkörnyék válogatott honismereti bibliográfiája.* Edelény, 2000. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 82 old. (Edelényi Füzetek.)
- Millenniumi Bódva-völgyi képeskönyv.* Edelény, 2000. Bódva-völgyi Gazdaságfejlesztő Alapítvány, 133 old. (Társszerzők: Koleszár Krisztián, Laki-Lukács László.)

- Borsod-Abauj-Zemplén megye kis múzeumai.* Edelény, 2000. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 56 old. (Edelényi Füzetek.) – (Szerkesztette.)
- Kalász László 1933-1999. Bibliográfia és szemelvények.* Edelény, 2003. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 182 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította és szerkesztette.)
- Ami maradt. Írások Fecske Csabától és Fecske Csabáról.* Edelény, 2003. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 92 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította és szerkesztette.)
- Emlékhelyek Edelényben.* Edelény, 2004. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 88 old.
- Edelény és környéke az irodalomban.* Edelény, 2005. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 181 old. (Edelényi Füzetek.)
- Az Edelényi Füzetek, 1987-2006.* Edelény, 2006. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 75 old. (Edelényi Füzetek.)
- Bódva-völgyi kortárs irodalom.* Edelény, 2007. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 131 old. (Edelényi Füzetek.)
- A Borsodi Tájház.* Edelény, 2008. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 24 old. – (Összeállította és szerkesztette.)
- The Borsod Village House.* Edelény, 2008. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 24 old. – (Összeállította és szerkesztette.)
- Das Borsoder Heimatmuseum.* Edelény, 2008. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 24 old. – (Összeállította és szerkesztette.)
- Kalász László: Tisztább világban. 75 válogatott vers.* Edelény, 2008. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 115 old. (Edelényi Füzetek.) – (Szerkesztette. Megjelent a költő születésének 75. évfordulója alkalmából.)
- Az edelényi l’Huillier-Coburg-kastély.* Edelény, 2009. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 24 old. – (Összeáll. és szerk.)
- Észak-magyarországi régió (Borsod-Abauj-Zemplén Megye, Heves Megye, Nógrád megye).* Ózd, 2009. Inka Kiadó, 224 old. (Térképismertető album.)
- Válogatott írások.* Edelény, 2010. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 129 old. (Edelényi Füzetek.)
- Edelényi árvíz, 2010.* Edelény, 2011. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 10 old., [60] tábla. – (Fotókönyv.)

- Edelény környéki emlékek az 1848-49-es szabadságharcról.* Edelény, 2014. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 117 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította és szerkesztette.)
- Bódva-völgyiek a Nagy Háborúban. Száz éve tört ki az I. világháború.* Edelény, 2014. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 121 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította, szerkesztette.)
- Világháborús emlékművek Edelény környékén.* Edelény, 2015. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 260 old. (Edelényi Füzetek.)
- Bódva-völgyiek a totális háborúban. 70 éve ért véget a II. világháború.* Edelény, 2015. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 230 old. (Edelényi Füzetek.) – (Összeállította, szerkesztette.)
- Edelény 30 éve város.* Edelény, 2016. Edelény Város Önkormányzata – Művelődési Központ és Könyvtár, 172 old. – (Összeállította és szerkesztette.)
- Szobrok, emlékművek, emléktáblák Edelény környékén.* Edelény, 2018. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum, 496 old. (Edelényi Füzetek 52.) – (Összeállította, szerkesztette.)

2. Tanulmányok

- A Károly csapatkereszt. Egy kitüntetés utóélete. = *Éremtani Lapok*, 23. sz. 1994. 3-7. old.
- Az Országos Frontharcos Szövetség jelvéne. = *Éremtani Lapok*, 25. st., 1994. 10-12. old.
- Az 1908 mintájú géppuskás kitüntetés. = *Éremtani Lapok*, 26. sz. 1994. 15-16. old.
- A malenkij robot numizmatikai emlékei. = *Éremtani Lapok*, 35. sz., 1996. 13-14. old.
- Az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc kitüntetéseinek bibliográfiája. = *Éremtani Lapok*, 41. sz. 1997. 7-16. old.
- A Magyar Köztársaság kitüntetései, emlékérmői. = *Az Érem*, 54. évf. 1998. 1. sz. 27-30. old.
- A Cserehát népeinek története. = Rakaczky István (szerk.): *A Cserehát turistakalauza*. Miskolc, 1998. Bíbor Kiadó, 46-69. old.

- A vidék ismert személyiségei. = Rakaczky István (szerk.): *A Cse-rehát turistakalauza*. Miskolc, 1998. Bíbor Kiadó, 308-319. old. (Társszerző: Hidvégi Emil.)
- Hetven éves a Wahlner Aladár emlékérem. = *Éremtani Lapok*, 54. sz. 1999. 13-16. old.
- Numizmatika és falerisztika a Magyar Közlönyben. 2003. január 1. – 2006. december 31. = *Éremtani Lapok*, 107. sz., 2008. 13-19. old.
- A szocialista brigádmozgalom falerisztikai emlékei. = *Éremtani Lapok*, 111. sz., 2008. 8-16. old.
- Honfoglalás előtti régészeti leletek Edelényben. = *A Borsodi Tájház Közleményei*, 1. 1997. 6-10. old.
- 250 éve született Csenkeszfi Poóts András református lelkész, költő. = *Szülőföldünk*, 25-26. sz. Miskolc, 1997. 104-106. old.
- Az Ormospusztai Munkások Olvasóköre (1926-1946). = *Szülőföldünk*, 25-26. sz. Miskolc, 1997. 60-62. old.
- A Bódva mente 1998. évi évfordulónaptára. = *A Borsodi Tájház Közleményei*, 1998. 3. sz. 43-46. old.
- Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc kitüntetései. = *Szülőföldünk*, 27. sz. Miskolc, 1998. 32-37. old.
- A Bódva mente 1999. évi évfordulónaptára. = *A Borsodi Tájház Közleményei*, 5. 1999. 39-47. old. (Társszerző: Laki Lukács László.)
- Bevezetés Bódvaszilás és környéke helyismeretébe. = *A Borsodi Tájház Közleményei*, 6. 1999. 73. old. (Könyvismertetés.)
- Leszih Andor numizmatikai munkássága. = *Szülőföldünk*, 28-29. sz. Miskolc, 2001. 68-71. old.
- A Bódva mente múltja. = Laki-Lukács László (szerk.): *Millenniumi Bódva-völgy képeskönyv*. Edelény, 2000. 15-34. old.
- Numizmatika a miskolci Herman Ottó Múzeum évkönyveiben. = *Szülőföldünk*, 28-29. sz. Miskolc, 2001. 61-67. old.
- 50 éves az edelényi könyvtár. = *A Borsodi Tájház Közleményei*, 11-12. 2002. 19-24. old.
- Kossuth Lajos a numizmatikában és a falerisztikában. = *Szülőföldünk*, 30. sz. Miskolc, 2002. 67-74. old. = Bácsország, 2002. 7-9. sz., 68-70. old.

- A múlt hírei. Numizmatikai érdekességek az Új Idők 1916. évi számaiból. = *Éremtani Lapok*, 75. (10.) sz., 2002. 19-23. old.
- Makai Ágnes: „Hű vitézséget...” = *Turul*, 75. évf. 2002. 1-2. sz. 63. old. (Könyvismertetés.)
- Az edelényi Kistérség régészeti leletei a Herman Ottó Múzeum évkönyveiben. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 15-16. 2004. 48-65. old.
- Mit olvastak az Ormospusztai Munkások Olvasóköreinek tagjai 1935-ben? = *Új Hegyvidék*, 1. évf. 2006. 2. sz. 98 s. köv. old.
- Helyzetjelentés a Diósgyőri Vasgyár szénbányáiról (1930). = *Bányászattörténeti Közlemények*, 2. évf. 3. (2007. 1.) sz. 105-112. old. (Forrásközlés.)
- Újabb emlékhelyek Edelényben. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 27-28. 2010. 5-23. old.
- Részletek Bárczay Rózsa naplójából és visszaemlékezéseiből. = *Szülőföldünk*, 35. sz. Miskolc, 2011. 212-229. old. (Forrásközlés.)
- Átadták a Borsodi Tájháza legújabb kiállítását. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 33-34. 2013. 5-9. old.
- Mi, mikor épült Edelényben? = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 37-38. sz. 2015. 18-42. old.
- 20 éve zárt be a szénbánya Edelényben. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 37-38. sz. 2015. 5-13. old.
- Papköltők, szépírók a Bódva völgyében. = *Gömörország*, 16. évf. 2015. 3. sz. 27-30. old.
- Szénbányászat Edelényben. = *Bányászattörténeti Közlemények*, 22. (11. évf. 2.) sz., 2016. 65-78. old.
- 20 éves a Borsodi Tájháza Közleményei. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 41-42. 2017. 88-93. old.
- Az Edelényi Futók Egyesülete (EFE) érmei. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 43-44. 2018. 112-116. old.
- Szagrális kisemlékek Edelényben. = *A Borsodi Tájháza Közleményei*, 43-44. 2018. 5-43. old.

